

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra regionálního managementu a práva

Teze diplomové práce

Přínosy opětovného využití nábytku, re-use centrum v Jihočeském kraji

Vypracoval: Bc. Martin Mošner

Vedoucí práce: doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.

České Budějovice

2023

Klíčová slova: cirkulární ekonomika, re-use centrum, nábytková banka, sociální podnik, snižování množství odpadu

Anotace: Hlavním cílem diplomové práce je vyhodnotit přínosy re-use centra Kabinet CB s.r.o. pro Jihočeský kraj, s důrazem na spolupráci mezi re-use centrem Kabinet CB s.r.o. a Nábytkovou bankou Jihočeského kraje z.s. Tyto přínosy jsou hodnoceny z environmentálního, sociálního i ekonomického pohledu. Pro naplnění hlavního cíle této práce jsou využívány dvě hlavní metody. Analýza sekundárních dat a rozhovory se zástupci zvolených organizací. Diplomovou práci uzavírá modelový příklad spolupráce těchto dvou organizací. Získané výsledky diplomové práce budou využity pro další rozvoj obou zmíněných organizací, ale i pro celou tuto oblast v rámci České federace nábytkových bank a re-use center. Cíl této práce byl naplněn, a to prostřednictvím identifikace a vyhodnocení (a do možné míry kvantifikace) celkem 20 přínosů činnosti Kabinetu CB (nejen) pro Jihočeský kraj. Konkrétně se jedná o 10 environmentálních, 4 sociálních a 6 ekonomických přínosů. Při zpracování této práce vyplynula velmi úzká a zásadní spolupráce mezi Kabinetem CB a Nábytkovou bankou, z toho důvodu byly i u Nábytkové banky Jihočeského kraje podobným postupem identifikovány a vyhodnoceny 4 environmentální, 5 sociálních a 5 ekonomických přínosů. Přínosy činnosti Kabinetu CB a Nábytkové banky Jihočeského kraje tedy nelze počítat dohromady. Přesto řada přínosů vychází z jejich spolupráce.

Úvod a přehled literatury

Princip re-use (opětovné použití) není v České republice moc často akcentovaným pojmem, na rozdíl od recyklace, která je ale paradoxně v hierarchii cirkulární ekonomiky (CE) i odpadového hospodářství níže. Na druhou stranu je možné říci, že se s aplikací opětovného použití setkáváme téměř denně, aniž bychom si to přímo uvědomovali (např. secondhandy, vratné skleněné láhve apod.). Naopak Re-use centra jsou pak většinou (nezainteresovanou) společností zcela novým a neznámým pojmem, který pokud je vůbec zmiňován, tak nejčastěji v souvislosti se snižováním odpadu (jedná se obvykle o re-use pointy). Například v zemích Beneluxu se ukazuje, že re-use a re-use centra jsou již dlouhá léta jednou z fungujících implementací cirkulární ekonomiky. Ta představuje mimo jiné protiklad k současnému spotřebitelskému systému („vytěžit-vyrobit-použít-vyhodit“) a je v současné době podporována nejen ze strany Evropské unie. Dalším u nás novým a neznámým pojmem jsou nábytkové banky (případně materiální banky). Avšak například Nábytková banka Jihočeského kraje se mohla dostat do většího povědomí veřejnosti v rámci uprchlické krize z Ukrajiny.

Re-use centra (případně re-use pointy) a nábytkové banky jsou u nás zakládány až v posledních letech a jedná se o nový a často nepopsaný fenomén. Například Česká federace nábytkových bank a re-use center, sdružující tyto organizace, byla založena až v roce 2021. Největším re-use centrem v Jihočeském kraji je re-use centrum Kabinet CB, ve stejném kraji působí i Nábytková banka Jihočeského kraje (dříve Materiální banka). Celorepublikově výjimečný je model úzké spolupráce těchto dvou organizací. Většinu vybavení a nábytku, jež Nábytková banka distribuuje, získává od re-use centra Kabinet CB. Nábytek a další vybavení z re-use centra neskončí na skládce, ale vrátí se tak znovu do oběhu a prostřednictvím Nábytkové banky ještě slouží potřebným.

Cíl práce

Cílem diplomové práce bude vyhodnotit přínos re-use centra Kabinetu CB s.r.o. pro Jihočeský kraj. Tento přínos bude hodnocen z environmentálního, sociálního i ekonomického pohledu. Důraz bude kladen i na spolupráci mezi re-use centrem Kabinet CB s.r.o. a Nábytkovou bankou Jihočeského kraje z.s.

Metodika

Pro naplnění hlavního cíle této práce jsou využívány dvě hlavní metody. První z nich je analýza sekundárních dat. Tato data pocházejí přímo ze zvolených organizací (Kabinet CB a Nábytková banka Jihočeského kraje) a jejich případná úprava byla vždy konzultována se zástupcem těchto organizací. Data reprezentují výdej vybavení a nábytku, nikoli jeho příjem. Vzhledem k chybějící jednotné metodice evidence vybavení a nábytku v re-use centrech a nábytkových bankách v rámci celé ČR, ale i zvolených organizací, mají zpracovávaná data několik omezení. Zejména rozdílné (mnohdy chybějící) druhové třídění napříč lety i kategoriemi, včetně rozdílné průměrné hmotnosti u jednotlivých druhů vybavení, to například znemožňuje zpracování množství (ks) u některých kategorií a srovnání hmotnosti napříč lety. Z důvodu statistiky a evidence jsou získaná data, která reprezentují vybavení a nábytek předaný Kabinetem CB do Nábytkové banky JČK, shodná s výdejem Nábytkové banky JČK. Vzhledem k této skutečnosti jsou některá fakta a výsledky v rámci konkrétních přínosů uvedeny vícekrát. Přínosy činnosti Kabinetu CB a Nábytkové banky Jihočeského kraje tedy nelze sčítat dohromady.

Druhou metodou jsou (osobní i online) rozhovory se zástupci zvolených organizací, zejména se zakladatelkou obou organizací a předsedkyní ReUse Federace, paní Danou Kalistovou. Tyto rozhovory přinesly celou řadu jedinečných poznatků, informací i dat z prostředí praktického fungování re-use centra Kabinet CB a Nábytkové banky Jihočeského kraje. Zároveň byly nezbytné pro zpracovávání získaných dat i závěrečné doplnění a komentáře k výsledným přínosům. Díky rozhovorům je tato práce zpracována tak, aby její výsledky byly využitelné pro obě organizace, ale i celou tuto oblast v rámci České federace nábytkových bank a re-use center.

Pro vyčíslení ušetřených emisí CO₂ a spotřebu vody, prostřednictvím navrácení vybavení a nábytku zpět do oběhu, je využita online kalkulačka od španělské organizace AERESS. Tato online kalkulačka pracuje ve skupině nábytek (muebles) s celkem 16 druhů nábytku. Z hlediska jejich vhodnosti je pro výpočet využito 13 těchto druhů. Vzhledem k problematickému srovnání a absenci druhového třídění je pro výpočet ušetřených emisí CO₂ a vody pro roky 2020 a 2021 využita pouze kategorie A, u roku 2022 je možné provést výpočet i pro všechny 3 kategorie dohromady. Třináct zvolených druhů, které využívá online kalkulačka, samozřejmě plně neodpovídá druhovému třídění využívaném v Kabinetu CB v jednotlivých letech. Uvedené hodnoty ušetřeného CO₂ a vody tedy nereprezentují veškeré vybavení a nábytek v jednotlivých kategoriích (ani letech), představují vždy jen část VN, jež bylo navráceno zpět do oběhu. Výsledná suma ušetřeného množství emisí CO₂ a vody pak odpovídá násobku počtu kusů daného vybavení a nábytku emisí CO₂ a ušetřené vody pro daný druh vybavení a nábytku.

Při výpočtu množství finančních prostředků, ušetřených z obecních rozpočtů, prostřednictvím hmotnosti navráceného vybavení a nábytku zpět do oběhu, místo jeho odhození do komunálního odpadu a uložení na skládku, je využita příloha č. 9 Zákon č. 541/2020, tedy nového zákona o odpadech. Pro výpočet jsou zvoleny sazby z kategorie využitelných odpadů, kam lze zařadit i směsný komunální odpad a objemný odpad. Pro zjednodušení nejsou započteny možné slevy (viz § 157 zákona č. 541/2020) (Ministerstvo životního prostředí ČR, 2020). Sazba pro rok 2020 ve zmíněné příloze není uvedena. Její výše byla 500 Kč za tunu, tato výše sazby tedy je využita rok 2020 (Nová, 2021). Jednotlivé sumy finančních prostředků pak odpovídají hmotnosti navráceného vybavení a nábytku zpět do oběhu a příslušné sazby pro daný rok.

Nábytek a vybavení vrácené zpět do oběhu je oceněné formou nových produktů pomocí e-shopu IKEA (v případě elektroniky Alza.cz). Pro vyčíslení hodnoty již použitých produktů, tedy II. jakostní kategorie je využita sleva 40 % z ceny nových produktů (dle IKEA a Alza.cz). S tímto poměrem 60 % ceny pracuje i Nábytková banka. Pro výpočet ušetření nákladů na pořízení nových produktů i produktů II. jakosti je zvolen rok 2022, jež je vzhledem k jeho podrobnému druhovému třídění nejvhodnější. Uvedené ceny zahrnují DPH. Naopak nejsou nijak započteny náklady na dopravu. Ocenění využitím e-shopu IKEA, případně Alza.cz je aktuální ke dni 22. února 2023. Aby nebyla celková hodnota vybavení a nábytku uměle nadhodnocena, je jako hlavní kritérium výběru stanovena nejnižší cena (nikoli cena po slevě). Nejlevnější produkty jsou však často i ty rozměrově nejmenší a nejjednodušší, což je například u ceny šatní skříňe zásadní faktor, stejně tak matrace, která je jen 80 cm široká apod. Dalším podstatným kritériem je co nejpodrobnější členění dle jednotlivých kategorií, což má také své důsledky – např. nejlevnější kus nábytku v kategorii toaletních stolků VITTSJÖ, který je zároveň spíše stolem na notebook. Konkrétní produkt je v oceňování vždy zastoupen pouze jednou. Pokud nebyl nalezen shodný produkt, je využita podobná varianta (u názvu "např."), vždy je dodrženo základní kritérium nejnižší ceny. Výsledná částka je pak násobkem ceny nového produktu nebo produktu II. jakosti a jeho množství (ks) v dané kategorii, případně za konkrétní časový úsek.

Výsledky

Velká část vyhodnocení přínosů vychází z objemu vybavení a nábytku (dále také jen VN), jež prošlo re-use centrem Kabinetem CB a bylo tak navráceno zpět do oběhu. Toto vybavení a nábytek tak neskončilo na skládce. Právě objem VN, který Kabinet CB navrátil do oběhu od jeho založení (2020-2022), reprezentovaný v kusech (ks) i kilogramech (kg) představuje *Tabulka 1* níže. Se získaným vybavením a nábytkem nakládají v Kabinetu CB třemi způsoby. A – vybavení a nábytek jsou předány Nábytkové bance Jihočeského kraje (dříve Materiální bance), B – VN je renovováno v dílnách Kabinetu CB a dále prodáno a C – VN je přímo prodáno bez dalších oprav a úprav.

Tabulka 1: Objem vybavení a nábytku, jež se prostřednictvím re-use centra Kabinet navrátilo zpět do oběhu – 2020-2022

Rok	2020		2021		2022	
Kategorie	Množství (ks)	Hmotnost (kg)	Množství (ks)	Hmotnost (kg)	Množství (ks)	Hmotnost (kg)
A – Nábytková (Materiální) banka	805*	25 911*	1 076*	10 627*	3 926*	70 366,5*
B – Renovace a prodej	294*	12 919*	138,6	1 506	105,8	918,7
C – Přímý prodej	x	13 000	x	8 700	952,2	8 268,3
Součet	x	51 830	x	20 833	4 984*	79 553,5*

Zdroj: vlastní zpracování (2023) dle (Kalistová, 2023)

Poznámky k Tabulce 1:

- Kategorie A – Nábytková (Materiální) banka zároveň vyjadřuje i množství a hmotnost vybavení a nábytku, které vydala Nábytková banka Jihočeského kraje (dříve Materiální banka) v daném roce. Uvažuje se tedy, že veškeré vybavení a nábytek (včetně toho, jež NB přijímá přímo od jednotlivců i společností) nejprve projde přes re-use centrum Kabinet CB. Vzhledem k této skutečnosti jsou některá fakta a výsledky v rámci konkrétních přínosů uvedeny opakovaně. Přínosy činnosti Kabinetu CB a Nábytkové banky Jihočeského kraje tedy nelze sčítat dohromady.
- Symbol „x“ označuje nedostupná nebo nerelevantní data
- Symbol „*“ označuje data, u kterých bylo dostupné druhové dělení. Bylo tak možné je třídit dle druhů bez přepočítávání a úprav. Ostatní data bylo nutné dopočítat – vždy po konzultaci se zástupci Kabinetu CB. Druhové dělení poskytuje informaci o množství (ks).
- Objem vybavení a nábytku není možné přesně srovnávat v letech ani napříč kategoriemi, a to jak z pohledu množství (ks), druhového dělení i z pohledu hmotnosti (kg). V jednotlivých letech se pracuje s různým druhovým tříděním (je-li dostupné) i s odlišnými průměrnými vahami jednotlivých druhů VN. Chybí zde jednotná metodika, která by určovala, jak postupovat z hlediska druhového třídění i jednotné průměrné hmotnosti u jednotlivých druhů vybavení a nábytku.

Tabulka 2 zobrazuje hodnocené přínosy činnosti Kabinetu CB a Nábytkové banky Jihočeského Kraje. Přínosy jsou děleny na environmentální, sociální a ekonomické. Kategorizace vychází z teoretické části. Je nutné zdůraznit, že rozdělení jednotlivých benefitů do těchto tří kategorií je čistě subjektivní a záleží na autorovi. Celá řada přínosů zasahuje do více oblastí najednou. Zároveň se nejedná o úplný výčet všech přínosů, pro účely této práce jsou dle autora zvoleny ty nejrelevantnější.

Tabulka 2: Přínosy činnosti Kabinetu CB a Nábytkové banky Jihočeského kraje

Přínosy	Kabinet CB	Nábytková banka Jihočeského kraje
Environmentální	1. Snižování množství emisí CO ₂ a vody: navrácení vybavení a nábytku zpět do oběhu	1. Snižování množství emisí CO ₂ a vody: navrácením vybavení a nábytku zpět do oběhu prostřednictvím Nábytkové banky Jihočeského kraje
	2. Edukace: pořádání kurzů a workshopů	2. Dodržování Zásad ekologicky šetrného podnikání
	3. Podpora cirkularity: pořádání swapů a bazarů	3. Lokální, respektive krajská působnost
	4. Sdílení (veřejných) dílen	4. Spolupráce s re-use centrem Kabinet CB
	5. Omezení jednorázového nádobí: půjčovna nádobí a nábytku	-
	6. Tvorba přidané hodnoty (renovace, redesign a upcylace)	-
	7. Využití (jinak) odpadních materiálů	-
	8. Spojení a podpora re-use autorů	-
	9. Dodržování Zásad ekologicky šetrného podnikání	-
	10. Spolupráce s Nábytkovou bankou Jihočeského kraje	-
Sociální	1. Objem vybavení a nábytku, který Kabinet CB předal Nábytkové bance Jihočeského kraje (dříve Materiální bance)	1. Objem vybavení a nábytku, který Nábytková banka vydala prostřednictvím odběratelských organizací
	2. Zaměstnávání osob ze znevýhodněných skupin	2. Počet domácností a osob podpořených vybavením a nábytkem z Nábytkové banky Jihočeského kraje v březnu 2022 v rámci uprchlické krize z Ukrajiny
	3. Prodej kvalitních produktů dostupných i domácnostem s nízkými příjmy	3. Spolupráce s lokálními odběratelskými organizacemi
	4. Komunitní aktivity: pořádání akcí a účast na nich	4. Vybavování bytů v rámci projektů Housing First
	-	5. Tvorba dobrovolnických pozic
Ekonomické	1. Snížení nákladů za ukládání odpadů na skládku	1. Snížení nákladů za ukládání odpadů na skládku
	2. Ušetření nákladů na pořízení, jež nevznikly navrácením vybavení a nábytku zpět do oběhu	2. Ušetření nákladů na pořízení, jež nevznikly díky službě Nábytkové banky Jihočeského kraje, včetně materiální pomoci v rámci uprchlické krize z Ukrajiny
	3. Zaměstnávání osob ze znevýhodněných skupin	3. Tvorba pracovních míst
	4. Tvorba pracovních míst	4. Lokální, respektive krajská působnost
	5. Posílení lokální ekonomiky	5. Spolupráce v rámci České federace nábytkových bank a re-use center
	6. Spolupráce v rámci České federace nábytkových bank a re-use center	-

Zdroj: vlastní zpracování (2023)

Pro re-use centrum Kabinet CB je identifikováno a vyhodnoceno (a do možné míry kvantifikováno) celkem 20 přínosů jeho činnosti (nejen) pro Jihočeský kraj. V rámci 10 environmentálních benefitů lze uvést například tvorbu přidané hodnoty prostřednictvím renovace, redesignu nebo upcylace předmětů (dle sloganu „nový příběh starému nábytku“), provozování sdílených dílen vybavených pro šití a renovaci nábytku, využívání (jinak) odpadních materiálů (např. batohy z vyřazených reklamních bannerů) nebo edukace pořádáním kurzů a workshopů. Například v rámci edukace v oblasti udržitelnosti realizoval Kabinet CB v

roce 2022 44 různých kurzů pro veřejnost, jež odhadem navštívilo více jak 240 účastníků, dále pořádal i kurzy soukromé pro konkrétního zájemce nebo akci (Kalistová, 2023). Navrácením vybavení a nábytku zpět do oběhu (resp. jeho znovupoužitím) tak Kabinet CB v roce 2022 ušetřil přes 88,3 tun CO₂¹ a přes 54,5 milionu litrů vody. K tomuto výpočtu využitý nábytek pak představuje 43,1 % kusů a 82,21 % hmotnosti z VN, které Kabinet CB vrátil v roce 2022 zpět do oběhu. Ze 4 vyhodnocených sociálních přínosů lze uvést například prodej kvalitních produktů dostupných i domácnostem s nízkými příjmy, předání VN Nábytkové (Materiální) bance (viz *Tabulka 1*) nebo zaměstnávání osob ze znevýhodněných skupin. Poměr zaměstnanců ze znevýhodněných skupin vůči ostatním zaměstnancům se po celou dobu fungování Kabinetu CB nesnížil pod deklarovanou hranici 30 %, v průměru dosahovala tato hodnota 43,11 % (Kalistová, 2023). Dále bylo hodnoceno 6 ekonomických přínosů, jedná se například o posílení lokální ekonomiky formou spolupráce s lokálními dodavateli a zaměstnávání místních pracovníků, spolupráci v rámci České federace nábytkových bank a re-use center, jejíž je Kabinet CB zakládajícím členem nebo zaměstnávání osob nejen ze znevýhodněných skupin, čímž se uspoří prostředky státního rozpočtu. Např. v roce 2021 Kabinet CB zaměstnával průměrně 11 pracovníků (Kalistová, 2023). Dle zjednodušeného modelového příkladu lze vyčíslit, že za jednu nově nezaměstnanou ženu pečující o 7letého nezaopatřeného syna může stát zaplatit za rok 2023 zhruba 155 830 Kč (tato částka zahrnuje podporu v nezaměstnanosti, příspěvek na živobytí, přídavek na dítě a zdravotní pojištění za uchazeče o zaměstnání). Dle podobného výpočtu pak za dlouhodobě nezaměstnaného může stát na příspěvku na živobytí a zdravotním pojištění vydat za rok 2023 asi 81 120 Kč. S využitím e-shopu IKEA (u elektroniky Alza.cz) je hodnota celkového objemu vybavení a nábytku bez nádobí vráceného Kabinetem CB zpět do oběhu v roce 2022 rovna novým produktům v celkové hodnotě 3 234 606 Kč, v případě II. jakosti (tedy 40% slevy) jde o 1 940 763,60 Kč. Za roky 2020-2022 ušetřil Kabinet CB obcím na poplatcích za ukládání komunálního odpadu na skládku přes 147 tisíc Kč.

U Nábytkové banky Jihočeského kraje je podobným postupem vyhodnoceno celkem 14 přínosů. Konkrétně 4 environmentální, například lokální, respektive krajská působnost nebo snižování emisí CO₂ a vody navrácením vybavení a nábytku zpět do oběhu přes NB. Materiální (Nábytková) banka prostřednictvím opětovného využití nábytku, respektive jeho výdejem zpět do oběhu, ušetřila v roce 2020 přes 18,8 tun emisí CO₂ a přes 15,5 milionů litrů vody. Za celý rok 2021 pak NB ušetřila přes 24 tun emisí CO₂ a téměř 16,6 milionů litrů vody, o rok později pak asi 81,6 tun CO₂ a téměř 48 milionů litrů vody (pro výpočet uvedených výsledků nebylo z výše popsaných důvodů nebyl využit všech objem VN). Dále 5 sociálních přínosů, například objem vybavení a nábytku, jež NB distribuovala prostřednictvím odběratelských organizací (viz Kategorie A v *Tabulce 1*), spolupráce se lokálními odběratelskými organizace (např. sociální odbor města České Budějovice) nebo tvorba dobrovolnických pozic. V rámci uprchlické krize z Ukrajiny se Nábytková banka Jihočeského kraje se stala jedním z nejvýznamnějších distribučních center materiální pomoci v Jihočeském kraji. Tato krize vrcholila v březnu 2022, pouze v tento měsíc distribuovala NB materiální pomoc o objemu 2 461 ks a hmotnosti přes 36,7 tuny. Z 5 hodnocených ekonomických benefitů lze zmínit například tvorbu pracovních míst, snížení nákladů za ukládání odpadů na skládku nebo spolupráci a sdílení zkušeností v rámci České federace nábytkových bank. S využitím e-shopu IKEA (u elektroniky Alza.cz) je hodnota celkového objemu vybavení a nábytku bez nádobí, vydaného Nábytkovou bankou Jihočeského kraje v roce 2022, rovna novým produktům v celkové hodnotě 2 781 046,00 Kč, v případě II. jakosti (tedy 40% slevy) jde o 1 668 627,60 Kč.

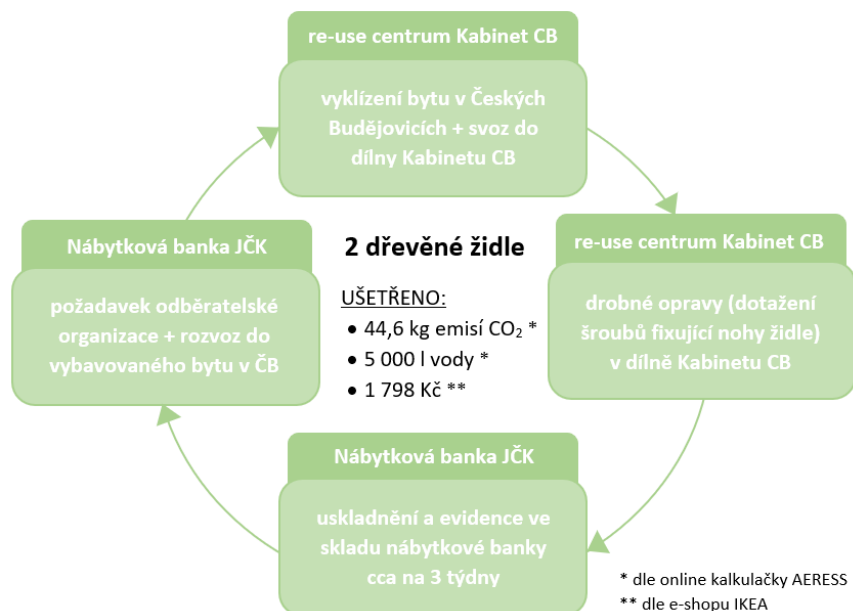
¹ Takto ušetřené množství tun CO₂ lze ocenit například prostřednictvím průměrné tržní ceny povolenky na emise skleníkových plynů (v rámci systému obchodovatelných povolenek). Tu stanovil pro rok 2022 Energetický regulační úřad na 1 986,21 Kč/t CO₂ (Energetický regulační úřad, 2023). Uvedené množství CO₂ lze tedy ocenit na 175 537 406,41 Kč.

Z tohoto objemu lze vyčlenit materiální pomoc distribuovanou NB v březnu 2022 v souvislosti s uprchlickou krizí z Ukrajiny. Dle popsaného postupu je hodnota této materiální pomoci jen za březen 2022 rovna 1 526 288 Kč a v případě využití II. jakosti se jedná o 915 772, 80 Kč. Je nutné dodat, že výpočet nezahrnuje nádoby, jehož bylo jen v březnu 2022 vydáno přes 400 ks.

Celorepublikově unikátní je společný model úzké spolupráce mezi re-use centrem Kabinet CB a Nábytkovou bankou Jihočeského kraje. Většinu vybavení (zejména nábytku), jež Nábytková banka přerozděluje, získává od re-use centra Kabinet CB. Nábytek a další vybavení z re-use centra se tak znovu vrátí do oběhu a prostřednictvím Nábytkové banky ještě poslouží potřebným. Re-use centrum Kabinet CB a Nábytková banka Jihočeského kraje spolu sdílejí sklad (Vrbenská 2082 v ČB). Díky této skutečnosti odpadají převozy vybavení a nábytku mezi těmito organizacemi. Na stejné adrese se nachází i dílna Kabinetu CB vybavená pro práci se dřevem a potahovými látkami, jež zajišťuje i drobné opravy vybavení a nábytku. Tyto dvě organizace si často vypomáhají i formou sdílení pracovníků. Dalším pozitivem této spolupráce je bezesporu i to, že obě tyto organizace spojují vzájemně více svozů i rozvozů vybavení a nábytku. Řada uvedených přínosů tedy vychází ze spolupráce obou zmíněných organizací (Kategorie A, zejména tedy spotřeba CO₂ a vody, ocenění VN, náklady za ukládání odpadů na skládku) a je velmi obtížné je od sebe oddělit. Vzhledem k této skutečnosti jsou některá fakta a výsledky v rámci konkrétních přínosů uvedeny opakovaně. Přínosy činnosti Kabinetu CB a Nábytkové banky Jihočeského kraje tedy nelze sčítat dohromady.

Následující *Obrázek 1* představuje modelový příklad spolupráce re-use centra Kabinet CB a Nábytkové banky Jihočeského kraje. Ve schématu jsou zachyceny i hlavní přínosy opětovného použití dvou dřevěných židlí.

Obrázek 1: Schéma modelového příkladu spolupráce – židle ze dřeva

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Závěr

Hlavním cílem diplomové práce bylo vyhodnotit přínosy re-use centra Kabinetu CB s.r.o. pro Jihočeský kraj, s důrazem na spolupráci mezi re-use centrem Kabinet CB s.r.o. a Nábytkovou bankou Jihočeského kraje z.s. Získané výsledky diplomové práce budou využity pro další rozvoj obou zmíněných organizací, ale i pro celou tuto oblast v rámci České federace nábytkových bank a re-use center. Pro hodnocení těchto benefitů byla využita data a rozhovory se zástupci obou organizací. Tyto přínosy byly hodnoceny z environmentálního, sociálního i ekonomického pohledu.

Cíl této práce byl naplněn, a to prostřednictvím identifikace a vyhodnocení (a do možné míry kvantifikace) celkem 20 přínosů činnosti Kabinetu CB (nejen) pro Jihočeský kraj. Konkrétně se jedná o 10 environmentálních přínosů, např. snižování množství emisí CO₂ a vody navrácením vybavení a nábytku zpět do oběhu, využití (jinak) odpadních materiálů a edukace pořádáním kurzů a workshopů. Například v rámci edukace v oblasti udržitelnosti realizoval Kabinet CB v roce 2022 44 různých kurzů pro veřejnost, jež odhadem navštívilo více jak 240 účastníků. Dále 4 sociální přínosy, např. předání VN Nábytkové bance (Materiální bance), prodej kvalitních produktů dostupných i domácnostem s nízkými příjmy nebo zaměstnávání osob ze znevýhodněných skupin. Jako sociální podnik zaměstnával Kabinet CB vždy alespoň 30 % zaměstnanců ze znevýhodněných skupin. A v neposlední řadě 6 ekonomických přínosů, např. snížení nákladů za ukládání odpadů na skládku, ušetření nákladů na pořízení, jež nevznikly navrácením VN zpět do oběhu nebo posílení lokální ekonomiky.

Při zpracování této práce vyplynula velmi úzká a zásadní spolupráce mezi Kabinetem CB a Nábytkovou bankou, z toho důvodu byly i u NB podobným postupem identifikovány a vyhodnoceny 4 environmentální, 5 sociálních a 5 ekonomických přínosů. Přínosy činnosti Kabinetu CB a Nábytkové banky Jihočeského kraje tedy nelze počítat dohromady. Přesto řada přínosů vychází z jejich spolupráce. Například v roce 2020 Kabinet CB předal NB a ta zároveň prostřednictvím odběratelských organizací vydala cca 805 ks vybavení a nábytku o hmotnosti asi 25,9 tun. Dle online kalkulačky od organizace AERESS se opětovným použitím tohoto množství vybavení a nábytku v roce 2020 ušetřilo minimálně 18,8 tuny CO₂ a 15,5 milionu litrů vody. Při ocenění tohoto vybavení a nábytku byla jeho hodnota v roce 2022 rovna 2 781 046 Kč, v případě II. jakosti šlo o 1 668 628 Kč.

Seznam literatury použité v tezích

Plný seznam použité literatury je uveden v textu diplomové práce.

AERESS. (n. d.). *Ontra el cambio climático...YO REUTILIZO, ¿Y TÚ? ¿calcula las emisiones y el consumo de agua que puedes evitar!:* Calculadora para estimar las emisiones de CO₂ y el consumo de agua que puedes evitar con la suma de cada objeto que reutilices. Retrieved December 15, 2022, from <http://reutilizayevitaco2.aeress.org/>

Alza.cz. (2023). Alza.cz. Retrieved March 4, 2023, from <https://www.alza.cz/>

Energetický regulační úřad. (2023). Průměrná tržní cena povolenky na emise skleníkových plynů za rok 2022: Sdělení. Retrieved March 16, 2023, from <https://www.eru.cz/prumerna-trzni-cena-povolenky-na-emise-sklenikovych-plynu-za-rok-2022>

IKEA. (2023). Výrobky. Retrieved March 4, 2023, from <https://www.ikea.com/cz/cs/>

Institut Církulární Ekonomiky. (2017). *OPĚTOVNÉ VYUŽITÍ A RE-USE CENTRA*. Institut Církulární Ekonomiky. Retrieved from <https://incien.org/wp-content/uploads/2017/07/opetovne-vyuziti-a-re-use-centra-2.pdf>

Kalistová, D. (2023). Osobní, online a telefonické schůzky a komunikace. Prosinec 2022 až březen 2023. České Budějovice.

Ministerstvo životního prostředí ČR. (2020). NOVÝ ZÁKON O ODPADECH – METODICKÉ PODKLADY: METODICKÉ SDĚLENÍ. Odbor odpadů MŽP: Č.j.: MZP/2020/720/5211. Retrieved March 12, 2023, from https://www.mzp.cz/cz/fungovani_obecniho_systemu

Nová, E. (2021). Odpad bude stát víc, když skončí na skládce. Od ledna začínají platit nová pravidla. LIDOVKY.CZ. Retrieved March 12, 2023, from https://www.lidovky.cz/domov/odpad-bude-stat-vic-kdyz-skonci-na-skladce-od-ledna-zacinaji-platit-nova-pravidla.A201230_203238_ln_domov_lihav

Zákon č. 541/2020 Sb.: Zákon o odpadech (2021). https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=541%20/%202020&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Další bibliografické údaje

Type of thesis: master

Author: Bc. Martin Mošner

Academic Year: 2022/2023

Department: Department of Regional Management and Law, Faculty of Economics, University of South Bohemia in Ceske Budejovice, Czech Republic

Thesis supervisor: doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.

Number of pages: 84 p.

Language of thesis: CZ

Title of Thesis: Benefits of furniture re-use, re-use centre in the South Bohemia Region

Annotation: The main objective of this diploma thesis is to evaluate benefits of the re-use centre Kabinet CB s.r.o. for the South Bohemian Region, with emphasis on cooperation between the re-use centre Kabinet CB s.r.o. and the Nábytková banka Jihočeského kraje z.s. These benefits are evaluated from an environmental, social and economic perspective. Data collected from interviews with representatives of both organisations are used to assess these benefits. The diploma thesis is complemented with a model example of cooperation between the two organisations, represented by a selected type of furniture (wooden chairs). The obtained results of the diploma thesis will be used for further development of both organizations, but also for the whole local area within the Česká federace nábytkových bank a re-use center.

Key words: circular economy, re-use, re-use center, furniture bank, social enterprise, waste reduction

Přílohy volně vložené: -

Přílohy vázané v práci: grafy, schémata, tabulky